**Neljapäev, 24. oktoober 2019**

P9_TA(2019)0044

# Kavandatav uus Indoneesia kriminaalseadustik

**Euroopa Parlamendi 24. oktoobri 2019. aasta resolutsioon Indoneesia kavandatava uue karistusseadustiku kohta (2019/2881(RSP))**

(2021/C 202/12)

*Euroopa Parlament,*

— võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Indoneesia kohta,

— võttes arvesse ELi ja Indoneesia vahelist partnerlus- ja koostöölepingut, mis jõustus 1. mail 2014,

— võttes arvesse Indoneesia ja ELi seitsmendat inimõigustealast dialoogi, mis toimus 1. veebruaril 2018,

— võttes arvesse ELi-Indoneesia vabakaubanduslepingu üle peetavate läbirääkimiste kaheksandat vooru, mis toimus 2019. aasta juunis,

— võttes arvesse karistusseadustiku eelnõu, mis esitati 15. septembril 2019,

— võttes arvesse Yogyakarta põhimõtteid,

— võttes arvesse 10. detsembri 1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsiooni,

— võttes arvesse 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti, mille Indoneesia ratifitseeris 2006. aastal,

— võttes arvesse ÜRO 1987. aasta piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise vastast konventsiooni,

— võttes arvesse surmanuhtlust käsitlevaid ELi suuniseid,

— võttes arvesse kodukorra artikli 144 lõiget 5 ja artikli 132 lõiget 4,

A. arvestades, et Indoneesia on rahvaarvult neljas riik maailmas, piirkonna stabiilne demokraatlik riik, suurim valdavalt moslemitest elanikkonnaga riik ja mitmekesine ühiskond, mis koosneb 265 miljonist eri religioosse, etnilise, keele- ja kultuuritaustaga kodanikust;

B. arvestades, et Indoneesia valitsus on esitanud karistusseadustiku eelnõu praeguse karistusseadustiku muutmiseks; arvestades, et see karistusseadustiku eelnõu vormistati lõplikult 15. septembril 2019;

C. arvestades, et karistusseadustiku eelnõu sisaldab artikleid, millega rikutakse naiste, usuvähemuste ja LGBTI-inimeste õigusi ning sõna- ja ühinemisvabadust;

D. arvestades, et septembris kogunesid tuhanded inimesed, sealhulgas üliõpilased kogu Indoneesias, et protestida karistusseadustiku eelnõu vastu, ning nõudsid selle vastuvõtmise peatamist;

E. arvestades, et 20. septembril 2019. aastal andis Indoneesia president Indoneesia parlamendile pärast ulatuslikke meeleavaldusi korralduse lükata seaduseelnõu vastuvõtmine edasi; arvestades, et vastuvõtmise otsus on nüüd Indoneesia Rahvaesindajate Nõukogu kätes;

F. arvestades, et karistusseadustiku eelnõu artiklit 2, milles viidatakse nn elusatele seadustele, peetakse ebamääraseks, kuna selles ei loetleta karistatavaid kuritegusid, mis võimaldab kasutada seda sadade kehtivate ja diskrimineerivate šariaadiseaduste seadustamiseks kohalikul tasandil;

G. arvestades, et karistusseadustiku eelnõu kohaselt karistatakse abieluvälise seksi eest kuni üheaastase vangistusega; arvestades, et selle sättega kriminaliseeritakse tegelikult kõik samasooliste isikute suhted; arvestades, et selle artikli kohaselt tuleb kõik seksitööstuses töötavad inimesed kriminaalvastutusele võtta;

H. arvestades, et kavandatavas karistusseadustikus on sätestatud, et koos elavatele vallalistele isikutele võidakse määrata kuuekuuline vanglakaristus;

I. arvestades, et Indoneesia ametiasutused ei tunnusta ametlikult samasooliste suhteid ja seetõttu on need selgelt sihikule võetud; arvestades, et Indoneesias esineb enneolematul arvul vägivaldseid ja diskrimineerivaid rünnakuid ja arvukaid ahistamistegusid LGBTI-inimeste vastu ning sagenenud on salvavad LGBTI-vastased avaldused;

J. arvestades, et karistusseadustiku eelnõu sätted laienevad praegusele jumalateotust käsitlevale seadusele; arvestades, et alates praeguse jumalateotust käsitleva seaduse vastuvõtmisest 1965. aastal on selle alusel süüdi mõistetud enam kui 150 isikut, kellest enamik kuulub usuvähemuste hulka; arvestades, et jumalateotust käsitleva seadusega seatakse usuvähemused ohtu seoses kasvava vähemuste vastase sallimatusega Indoneesias;

K. arvestades, et karistusseadustiku eelnõu piirab teabe andmist rasestumisvastaste vahendite kohta ja rasestumisvastaste vahendite kättesaadavust kõigi alla 18-aastaste jaoks; arvestades, et rasestumisvastaste vahendite piiratud kättesaadavus avaldab eriti ränka mõju marginaliseeritud rühmadele, kes moodustavad juba niigi suurema osa Indoneesia HIV-epideemia ohvritest;

L. arvestades, et kavandatavas karistusseadustikus on sätestatud, et aborti teinud naisele võidakse määrata kuni nelja aasta pikkune vanglakaristus; arvestades, et igaühele, kes aitab rasedal naisel aborti teha, võidakse määrata kuni viie aasta pikkune vanglakaristus;

M. arvestades, et septembris võeti Indoneesias vastu vastuoluline seadus, mis nõrgendab riiklikku korruptsioonivastase võitluse komisjoni (KPK), mis on alates selle asutamisest 2002. aastal edukalt vastutusele võtnud sadu poliitikuid; arvestades, et kehtiva karistusseadustiku, elektroonilise teabe ja tehingute seaduse ning terrorismivastaste õigusaktide sätteid on kasutatud selleks, et meelevaldselt piirata inimõiguste kaitsjate tööd;

N. arvestades, et inimõiguste kaitsjaid on rünnatud nende töö eest, milles mõistetakse hukka inimõiguste rikkumised, eriti seoses meeleavaldustega Lääne-Paapuas; arvestades, et alates meeleavalduste algusest on tapetud vähemalt 40 inimest ja vähemalt 8 000 põlispaapualast ja muud indoneeslast on oma kodudest Lääne-Paapuas ümber asustatud; arvestades, et ajakirjanikke ja sõltumatuid ÜRO organeid on korduvalt keeldutud piirkonda laskmast;

O. arvestades, et 2. mail 2019 mõistis Wamena ringkonnakohus Poolast pärit ELi kodaniku Jakub Fabian Skrzypski viieks aastaks vangi tema väidetava osalemise eest Paapua separatistlikus liikumises;

P. arvestades, et aastatel 2015–2018 mõisteti Indoneesias surma enam kui 40 inimest ja surmanuhtluse täideviimise ootel on endiselt rohkem kui 300 kinnipeetavat; arvestades, et surmanuhtlus on julm, ebainimlik ja inimväärikust alandav karistus, millega rikutakse õigust elule;

1. tunneb heameelt selle üle, et ELi ja Indoneesia suhted tuginevad ühistele väärtustele, nagu demokraatia ja hea valitsemistava, inimõiguste austamine ning rahu, stabiilsuse ja majandusliku arengu edendamine;

2. on tõsiselt mures Indoneesia muudetud karistusseadustiku eelnõu sätete pärast, mis võimaldavad diskrimineerimist soo, usu ja seksuaalse sättumuse alusel ning vähemuste diskrimineerimist;

3. on rahul sellega, et president Widodo andis korralduse seadustiku vastuvõtmine edasi lükata; palub Indoneesia parlamendil kavandatud karistusseadustiku põhjalikult läbi vaadata, et see vastaks rahvusvahelistele inimõigusnormidele, ning jätta välja kõik diskrimineerivad sätted;

4. kutsub Indoneesia ametivõime üles tunnistama kehtetuks kõik põhiõigusi ja -vabadusi piiravad õigusnormid ning viima kõik oma seadused kooskõlla rahvusvaheliste inimõigusnormide ja Indoneesia rahvusvaheliste kohustustega;

**Neljapäev, 24. oktoober 2019**

5. kutsub Indoneesia ametivõime üles kaitsma LGBTI-inimeste õigusi, nähes ette süüdistuste esitamise nende tagakiusamise eest, ja dekriminaliseerima homoseksuaalsuse, muutes karistusseadustikku; soovitab Indoneesia ametnikel hoiduda LGBTI-inimesi käsitlevate provokatiivsete avalduste tegemisest, sest see häbimärgistab neid veelgi; ergutab Indoneesia ametivõime tugevdama poliitilist dialoogi kodanikuühiskonna peamiste sidusrühmadega, et propageerida ja kindlustada inimõiguste üldist kohaldamist;

6. nõuab jumalateotust käsitlevat seadust puudutavate sätete läbivaatamist, sest nendega seatakse usuvähemused ja ateistid ohtu; toetab ÜRO soovitusi tunnistada kehtetuks karistusseadustiku artiklid 156 ja 156a, religiooni kuritarvitamise ja laimamise tõkestamist käsitlev seadus ning elektroonilisi tehinguid ja andmeid käsitlev seadus, muuta terrorismivastaseid õigusakte ja loobuda jumalateotuses süüdistatavate isikute vastutusele võtmisest ja kohtu alla andmisest;

7. on mures selle pärast, et karistusseadustiku eelnõus on ette nähtud seksuaaltervist käsitleva elutähtsa teabe vaba levitamise piirang; ergutab andma naistele ja tütarlastele tsenseerimata teavet rasestumisvastaste vahendite ja pereplaneerimise kohta;

8. kinnitab, et juurdepääs tervishoiuteenustele, sealhulgas seksuaal- ja reproduktiivtervishoiule, on inimõigus; rõhutab, et tagada tuleks kvaliteetsed ja taskukohased seksuaal- ja reproduktiivtervishoiuteenused, sealhulgas seksuaalharidus ja -teave, pereplaneerimine, rasestumisvastased vahendid ning turvalised ja seaduslikud abordid; märgib, et need teenused on olulised naiste elu päästmiseks, imikute ja laste suremuse vähendamiseks ning suguhaiguste, sealhulgas HIV/AIDSi leviku ennetamiseks;

9. kordab oma nõudmist, et ametivõimud kehtestaksid uuesti moratooriumi kõikide hukkamiste suhtes, et surmanuhtlus kaotada; märgib, et üldise korrapärase läbivaatamise viimases etapis 2017. aastal kiitis Indoneesia selle soovituse heaks; nõuab, et EL ja Prantsusmaa valitsus teeksid kõik endast oleneva selleks, et Olivier Joveri surma ei mõistetaks;

10. nõuab inimõiguste olukorra pidevat ja tähelepanelikku jälgimist Indoneesias, eelkõige Euroopa Liidu Indoneesia ja Brunei delegatsiooni korrapäraste aruannete esitamise kaudu; kutsub Euroopa Liidu Indoneesia ja Brunei delegatsiooni ja liikmesriike üles tegema kõik endast oleneva, et tagada hädaolukordades kaitse ja toetus ohus olevatele inimestele;

11. peab kahetsusväärseks uue korruptsioonivastase õigusakti vastuvõtmist, mille kohaselt saab KPKst pigem valitsusasutus kui sõltumatu organ, ning nõuab selle õigusakti läbivaatamist;

12. väljendab muret vägivalla pärast Lääne-Paapuas; kutsub Indoneesia ametivõime üles korraldama hiljuti Lääne-Paapuas toimunud meeleavalduste asjus sõltumatu uurimise; nõuab, et selles piirkonnas oldaks julgeolekujõudude kasutuselevõtmisel väga vaoshoitud; nõuab tungivalt, et Indoneesia valitsus lahendaks Lääne-Paapua olukorra poliitilist dialoogi pidades; palub ametivõimudel tagada ÜRO ametnikele, valitsusvälistele organisatsioonidele ja ajakirjanikele takistamatu pääsu Lääne-Paapuasse;

13. väljendab muret Poola kodaniku Jakub Fabian Skrzypski juhtumi pärast, kellest on saanud Indoneesias poliitvang; on mures selle pärast, et Paapua hiljutiste sündmuste valguses seab tema jätkuv vangistus Wamenas ohtu mitte ainult tema inimõigused, vaid ka elu; kutsub Euroopa välisteenistust üles tõstatama eelseisvate Indoneesiaga peetavate dialoogide käigus Skrzypski küsimuse ja nõuab, et Indoneesia ametivõimud lubaksid ta Poolasse üle viia;

14. palub Indoneesial esitada kõigile ÜRO Inimõiguste Nõukogu erimenetluste esindajatele alalise kutse, mis peaks tagama piiranguteta pääsu kogu riigi territooriumile;

15. kutsub Indoneesia valitsust üles täitma kõiki oma kohustusi ning austama, kaitsma ja tagama kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelises paktis sätestatud õigusi ja vabadusi;

16. rõhutab, kui oluline on lisada praegu läbirääkitavasse ELi-Indoneesia vabakaubanduslepingusse siduvad ja jõustatavad sätted inimõiguste austamise kohta;

17. tunneb heameelt ELi ja Indoneesia iga-aastase inimõigustealase dialoogi jätkumise üle ja ootab huviga novembris toimuvat dialoogi;

18. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele, Indoneesia valitsusele ja parlamendile, Kagu-Aasia Maade Assotsiatsiooni (ASEAN) peasekretärile, ASEANi valitsustevahelisele inimõiguste komisjonile ning ÜRO Inimõiguste Nõukogule.